

บทที่ 4

โลกาภิวัตน์และอินเทอร์เน็ตกับการเมืองไทย

ในโลกปัจจุบันการพัฒนาการสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็วและเปลี่ยนแปลงจากยุคเดิมไปสู่ยุคสังคมสารสนเทศ ซึ่งข้อมูลข่าวสารความรู้ต่าง ๆ มีความสำคัญต่อชีวิตของคนในสังคมและของโลก จึงเกิดมีคำศัพท์ใหม่ขึ้นในยุคนี้ คือคำว่า “globalization” หรือ “โลกาภิวัตน์” ซึ่งมีความหมายไปถึงการสื่อสารของคนทั้งโลกโดยไม่มีพรมแดน อันหมายถึงว่า เราจะอาศัยอยู่ส่วนใดของโลกก็ไม่มีอุปสรรคต่อการสื่อสารและการทำความเข้าใจกัน เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำให้เกิดสิ่งเหล่านี้ได้ การใช้การสื่อสารการตลาดทางการเมืองในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์เพื่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของไทยในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 6 มกราคม 2544 นั้น พรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งได้มีการนำเอาสื่ออินเทอร์เน็ตมาใช้อย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ในปัจจุบันองค์กรทางการเมืองต่าง ๆ ก็ได้จัดทำเว็บไซต์ขึ้นเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร หรือสร้างเครือข่ายสมาชิกของตนเอง รวมทั้งมีการสนทนาทางการเมืองผ่านทางกระดานข่าว (web board) ปรากฏการณ์เหล่านี้ล้วนเป็นนวัตกรรมอันเกิดขึ้นจากกระแสของความเป็นโลกาภิวัตน์ทั้งสิ้น

ประเด็นศึกษา

ในบทนี้จะเป็นการกล่าวถึง ความหมายและกระบวนการโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตลอดจนบทบาทของอินเทอร์เน็ตในการเมืองไทย โดยนำเสนอเป็น 4 ส่วน กล่าวคือ

- (1) โลกาภิวัตน์ : ปัจจัยสำคัญของการพัฒนาการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
- (2) อินเทอร์เน็ตความก้าวหน้าใหม่ของเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคโลกาภิวัตน์
- (3) ภาพรวมของการพัฒนาการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย
- (4) การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการเมืองไทย

โลกาภิวัตน์ : ปัจจัยสำคัญของพัฒนาการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

มีนักคิดหลายท่านให้ความหมาย ตลอดจนที่มาหรือการเกิดขึ้นของโลกาภิวัตน์ ไว้ดังนี้

James N. Rosenau¹ ได้ให้ความหมายของโลกาภิวัตน์ ว่าหมายถึง การที่คน กิจกรรม บรรทัดฐาน ความคิด-สินค้า บริการ เงินตรา ลดบทบาทที่เคยอยู่ภายในความจำกัดของขอบเขตทางภูมิศาสตร์ หรือเคยมีวิธีปฏิบัติดั้งเดิมที่แตกต่างกัน ให้มาอยู่รวมกันในขอบเขตระดับโลก และมีวิธีปฏิบัติอย่างเดียวกัน

Susan Strange ให้คำอธิบายไว้ว่า²

1.คือการมีสินค้าในตลาดโลก ซึ่งร่วมกันผลิตโดยบุคคลจากหลายประเทศ

2.คือการเปลี่ยนโครงสร้างทางการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งเกิดจากการผลิตและการค้าสินค้าและบริการในระดับข้ามชาติในอัตราที่ขยายตัวกว่าเดิมมาก เพราะมีหลายชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผลให้เกิดทั้งกำไรและขาดทุนในวงเงินที่สูงมาก

3.คือ การปรับเปลี่ยนความแตกต่างทางความคิด ความเชื่อ ทัศนคติ รสนิยม ให้เข้ามารวมเป็นแบบเดียวกันในระดับโลก (global homogenization)

Martin Albrow ให้ความหมายว่าเป็นกระบวนการที่ประชาชนในโลกมารวมกันอยู่ภายในสังคมเดียวกัน คือ สังคมโลก ส่วน Martin Khor ได้กล่าวไว้ว่า ประชาชนในโลกที่สามเห็นว่า globalization ในปัจจุบัน คือ colonization ในอดีตนั่นเอง³

โดยสรุปแล้ว โลกาภิวัตน์ จึงหมายถึง สภาวะ หรือพฤติกรรม หรือกระบวนการใดก็ตามที่มีลักษณะระดับโลก เป็นกระบวนการหรือการกระทำที่ข้ามชาติ (transnational) และดำเนินสืบเนื่องกันไปในลักษณะเป็นกิจกรรมระหว่างประเทศ (multinational activities) หรือกิจกรรมข้ามชาติ (transnational activities) และหากจะพิจารณาถึงที่มา หรือการเกิดขึ้นของ

¹James N. Rosenau, "The Complexities and Contradictions of Globalization," in Current History (November 1997) : 360. อ้างใน ประทุมพร วัชรเสถียร, โลกาภิวัตน์. ม.ร.ว.พทุทธิสาณ ชุมพล, บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), หน้า 2.

²James N. Rosenau, *ibid.*, p. 365. อ้างใน ประทุมพร วัชรเสถียร, อ้างแล้ว, หน้า 3.

³John Baylis and Steve Smith, *ibid.* อ้างใน ประทุมพร วัชรเสถียร, อ้างแล้ว, หน้า 3.

โลกาภิวัตน์แล้ว Bretherton ได้สรุปสาเหตุแห่งโลกาภิวัตน์ ว่าจะต้องประกอบด้วยปัจจัย 4 ประการ คือ⁴

1. การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ไปสู่ความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ
2. การขยายตัวของเศรษฐกิจที่เคยเป็นระดับท้องถิ่น และระดับรัฐเป็นระดับโลก
3. การเมืองที่ขยายตัวเป็นระดับโลก
4. ความคิดที่ถูกแพร่กระจายไปทั่วโลก

สิ่งใดก็ตามที่จะเป็นเรื่องโลกาภิวัตน์ หรือเป็นเรื่องระดับโลก จะต้องอาศัยปัจจัยหนึ่งปัจจัยใดในข้างต้น 4 ปัจจัย หรือทุกปัจจัยก็ได้ โดยเฉพาะปัจจัยด้านเทคโนโลยี เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่จะพาข้อมูลจากมุมโลกหนึ่งไปสู่อีกมุมโลกหนึ่ง ภายในระยะเวลาพริบตาเดียว เทคโนโลยีเหล่านี้เป็นเครื่องมือช่วยให้แนวความคิด นโยบายการเมือง การทูต หรือธุรกรรมด้านการเงิน และธุรกิจการค้า เป็นเรื่องที่มีขอบเขตกว้างขวางแผ่ไปกระทบบุคคลและสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ

Ian Clark เชื่อว่า ความพยายามของมนุษย์ที่จะบูรณาการสิ่งต่างๆ ในโลกที่มีสภาพแตกแยกกันให้เข้ามารวมกัน เป็นการเริ่มขั้นตอนของโลกาภิวัตน์ เป็นความจำเป็นของโลกปัจจุบันที่หลายสิ่งจะต้องถูกนำมาทำให้เป็นเรื่องระดับโลกที่มีมาตรฐานเดียวกัน เพื่อผลประโยชน์และความปลอดภัยร่วมกัน หรือมีฉันทันทีเพื่อสร้างความต่อเนื่องของการคมนาคมติดต่อกันในกิจการที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน เช่น อินเทอร์เน็ต การสื่อสารระหว่างประเทศ การสัญจรโดยพาหนะระหว่างประเทศ การทำธุรกรรมผ่านธนาคารสถาบันการเงินระหว่างประเทศ จึงต้องมีการบูรณาการกฎเกณฑ์ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้เป็นเรื่องระดับโลกที่มีมาตรฐานเดียวกัน จะปล่อยให้แยกเป็นชิ้นส่วนอยู่ภายใต้มาตรฐานและการตัดสินใจของแต่ละประเทศเพียงอย่างเดียวไม่ได้เด็ดขาด

⁴ C.Bretherton and G.Ponton, Global Politics : An Introduction (Oxford: Oxford University Press, 1996),p. 3. อ้างใน ประทุมพร วัชรเสถียร, อ้างแล้ว, หน้า 10.

⁵ Ian Clark, Globalization and Fragmentation (Oxford: Oxford University Press, 1996) อ้างใน ประทุมพร วัชรเสถียร, อ้างแล้ว, หน้า 10.

อย่างไรก็ตามมีแนวคิดที่เชื่อว่า มหาอำนาจยุโรปตะวันตกเป็นผู้เริ่มโลกาภิวัตน์ ตั้งแต่ศตวรรษที่ 15-16 ด้วยการบุกเบิกสำรวจโดยทางทะเล อันมีพื้นฐานมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการเดินเรือในยุคนั้น ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นตัวนำ “การพัฒนาให้เป็นตะวันตก” (westernization) “ลัทธิอาณานิคม” (colonization) และ “ลัทธิจักรวรรดินิยม” (imperialism) ให้เกิดขึ้นโดยกลุ่มชาติมหาอำนาจในดินแดนโพ้นทะเลทั่วโลกที่ต้องทำการยึดครองเป็นของตัวเอง โดยการจับจองหรือการทำสงครามกับเจ้าของเดิม หรือแย่งจากชาติมหาอำนาจอื่นก็ตาม

จากพฤติกรรมของการมีอำนาจเหนือกว่าของชาติตะวันตกต่อดินแดนโพ้นทะเลเหล่านั้นอย่างต่อเนื่องกัน ภายใต้ลัทธิอาณานิคมอันยาวนานประมาณ 4 ศตวรรษ ได้มีผลในการสร้างรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในรูปแบบของ “การพึ่งพา” (dependency) คือ ชาติตะวันตกใช้ทรัพยากรทุกด้านที่มีเหนือกว่าสร้างระบบ กฎเกณฑ์ วิธีปฏิบัติในทุกเรื่อง เพื่อยึดดินแดนนั้นอยู่กับตน โดยชาติตะวันตกเป็น “รัฐศูนย์กลาง” (core) ของการบัญชาการและวางนโยบายในทุกเรื่อง ในขณะที่ประเทศด้อยพัฒนาเป็นเพียง “รัฐล้อมรอบ” (periphery) ที่มีความเป็นรองรัฐศูนย์กลางเกือบทุกด้าน สภาวะเช่นนี้ได้เกิดขึ้นในยุคอาณานิคมจนต่อเนื่องมายังโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน

การเกิดขึ้นของกระแสโลกาภิวัตน์ได้สร้างให้เกิดนวัตกรรมใหม่ คือ เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งหมายถึง ความรู้ในผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการใด ๆ ที่อาศัยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีคมนาคมในการจัดทำระบบสารสนเทศไว้ใช้งาน ได้แก่การประยุกต์เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์โทรคมนาคมทั้งหลาย โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการเตรียมข้อมูลและประมวลผลเพื่อให้เกิดสารสนเทศสำหรับส่งต่อไปให้ผู้สารสนเทศ เช่น ผู้บริหาร นักวิชาการ ประชาชนทั่วไปและเฉพาะกลุ่ม โดยการจัดส่งข้อมูลข่าวสารผ่านทางเครือข่ายระบบคอมพิวเตอร์และระบบโทรคมนาคม เช่น ระบบไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบสื่อสารผ่านดาวเทียม เป็นต้น⁶ เทคโนโลยีสารสนเทศมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศหลายด้าน โดยเฉพาะระบบ

⁶ ณรงค์ สมพงษ์, สื่อสารมวลชนเพื่องานส่งเสริม (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543), หน้า 198.

สารสนเทศทางการศึกษา เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และด้านเกษตรกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศจะมีบทบาทต่อการพัฒนาประเทศเพียงใด ขึ้นอยู่กับการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศของหน่วยงานต่าง ๆ ว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด รวมทั้งความสามารถที่บุคคลกลุ่มต่าง ๆ จะใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศด้านต่าง ๆ เหล่านี้ได้มากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศโดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตมาใช้ในทางการเมือง เพื่อแก้ปัญหาทางการเมืองของไทยที่มีข้อจำกัดมาตั้งแต่อดีต ก็อาจจะสามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ในระดับหนึ่ง เช่น ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ปัญหาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ หรือแม้กระทั่งการส่งผ่านการเรียกร้องความต้องการจากประชาชนไปยังผู้บริหารประเทศได้โดยตรงอีกด้วย

อินเทอร์เน็ตความก้าวหน้าใหม่ของเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคโลกาภิวัตน์

อินเทอร์เน็ต (INTERNET) มาจากคำว่า International Networking เป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ซึ่งประกอบขึ้นจากการเชื่อมต่อของเครือข่ายย่อยจำนวนมากมาย (network of networks)⁷ ทำให้ประชากรในกว่า 240 ประเทศทั่วโลก สามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้ในช่วงเวลา และที่สำคัญอินเทอร์เน็ตยังโยงใยแหล่งข้อมูลความรู้อันประมาณค่ามิได้จากทั่วทุกมุมโลกมารวมอยู่เพียงปลายนิ้ว เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีภูมิหลังที่มาจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ทางการทหารและความมั่นคงของประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงยุคสงครามเย็น ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้เป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ไม่สามารถถูกทำลายลงได้ เพราะไม่มีคอมพิวเตอร์แม่ข่ายเครื่องใดเป็นศูนย์กลางนั่นเอง ต่อมาเมื่อสิ้นสุดยุคสงครามเย็น อินเทอร์เน็ตได้ถูกพัฒนาปรับเปลี่ยนมาใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์มากยิ่งขึ้น อันเป็นที่มาของอินเทอร์เน็ตในยุคใหม่ที่เป็นลักษณะของเว็บไซต์ มีรูปภาพและเน้นความสวยงาม น่าสนใจ จึงส่งผลให้การใช้อินเทอร์เน็ตมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง

ผู้เชี่ยวชาญระดับโลกหลายท่านเปรียบเทียบปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น และการเติบโตของอินเทอร์เน็ตว่าเป็นการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สอง ที่จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตของมวลมนุษยเป็นอย่างมาก ซึ่งปัจจุบันเราได้ประจักษ์กันแล้วว่าอินเทอร์เน็ต ได้เข้า

⁷ ณรงค์ สมพงษ์, อ่างแล้ว, หน้า 205.

มามีบทบาทอย่างมากทั้งในด้านการติดต่อสื่อสาร การศึกษาเรียนรู้ การประกอบธุรกิจและการค้า โดยมีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากประมาณ 4.5 ล้านคนในปี พ.ศ.2534 เป็นถึงประมาณ 300 ล้านคนในปัจจุบัน⁸ วารสาร IEEE Computer ฉบับเดือนตุลาคม 2538 ได้ให้ข้อมูลของการเพิ่มโฮสต์เข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตไว้ว่า สิ้นปี พ.ศ.2538 มีเครื่องคอมพิวเตอร์ต่อเป็นโฮสต์หลักของอินเทอร์เน็ตประมาณ 10 ล้านเครื่อง⁹ แนวโน้มการขยายตัวของอินเทอร์เน็ตจึงเป็นไปอย่างรวดเร็ว

McQual ได้กล่าวว่า ภายหลังจากการเกิดของระบบอินเทอร์เน็ตเป็นผลทำให้เกิดสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นตามมา อินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ประกอบไปด้วยเครือข่ายย่อยเป็นจำนวนมากต่อเชื่อมเข้าด้วยกันจนเป็นสังคมเครือข่ายขนาดใหญ่ โดยสมาชิกของเครือข่ายเหล่านี้สามารถติดต่อถึงกันได้อย่างรวดเร็วไม่ว่าจะอยู่ที่ใดในโลก จึงทำให้อินเทอร์เน็ตกลายเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยกว่าสื่ออื่นๆ อาทิ วิทยุ โทรศัพท์ โทรสาร และเป็นแหล่งรวบรวมการให้บริการที่ใหญ่ที่สุดในโลก ลักษณะพิเศษของอินเทอร์เน็ตคือ การที่ไม่มีใครเป็นเจ้าของ เพราะองค์ประกอบต่างๆ ที่รวมกันเป็นอินเทอร์เน็ตนั้นต่างใช้ทรัพยากรของตนเอง เชื่อมเข้าเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยอาศัยสายเคเบิลโทรคมนาคม ดาวเทียมสื่อสาร โทรศัพท์ ดังนั้นการที่เครือข่ายคอมพิวเตอร์ใดจะเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต จึงเป็นเรื่องของความสมัครใจที่จะปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยคณะผู้ดูแลบริหารอินเทอร์เน็ต ซึ่งจะประกอบไปด้วยบริการต่าง ๆ เหล่านี้¹⁰

1. ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail : E-Mail) เป็นบริการในรูปแบบบริการรับส่งข้อความหรือข่าวสารในการรูปของแฟ้มข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ จากคอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่งผ่านตามระบบเครือข่ายไปยังคอมพิวเตอร์ของผู้รับภายในเครือข่าย ผู้ใช้ต้องมีรหัสผ่าน ซึ่ง

⁸ คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, สำนักงานเลขานุการ, รายงานผลการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2543 (กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2544), หน้า 5.

⁹ ยีน กัวร์วอร์ธ, "อินเทอร์เน็ตกับวิถีชีวิตของคนยุคใหม่," วารสาร Internet 13 (มิถุนายน 2540) : 19.

¹⁰ ชมพูนุท กระต่ายทอง, "การใช้คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายในธุรกิจนิตยสารและหนังสือ," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539), หน้า 25 -27.

ผู้บริหารเครือข่ายเป็นผู้กำหนดให้ สำหรับผู้รับก็จะต้องมีที่อยู่และจุดจดหมายของตนอยู่ในเครือข่าย ผู้ส่งสารสามารถส่งภาพ เสียง หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์แนบไปกับเนื้อความของจดหมายได้

2. USENET เป็นวิธีการแพร่ข่าวสารไปทั่วทั้งเครือข่ายอีกวิธีหนึ่ง บริการข่าวในลักษณะนี้เรียกว่า USENET News ทำได้ด้วยการจัดตั้งศูนย์ข่าวขึ้นตามจุดต่างๆ ในเครือข่าย โดยทำหน้าที่กระจายข่าวสารไปยังเครือข่ายอื่นๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ ศูนย์ข่าวของแต่ละเครือข่ายจะมีผู้ดูแลข่าวทำหน้าที่จัดการข่าวในเครือข่ายของตนเอง

3. การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล (FILE TRANSFER) ผู้ใช้สามารถโอนแฟ้มข้อมูลระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ของตนเองกับเครื่องคอมพิวเตอร์ของคนอื่นที่อยู่ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ ไม่ว่าจะเป็นการโอนจากเครื่องอื่นเข้าเครื่องของตน หรือโอนจากเครื่องของตนเข้าเครื่องอื่น วิธีการโอนแฟ้มข้อมูลนี้เรียกว่า File Transfer Protocol หรือ FTP แต่มีข้อจำกัดตรงที่ข้อมูลบางประเภทผู้ใช้ไม่สามารถเข้าใช้ได้หากไม่ได้เป็นสมาชิก ยกเว้นข้อมูลที่เป็นระบบเปิด ANONYMOUS FTP ผู้ใช้สามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวได้

4. TELNET เป็นการต่อเชื่อมเครื่องคอมพิวเตอร์ของเรากับคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นที่อยู่ห่างไกล เช่น อยู่ไกลถึงอีกซีกโลกหนึ่ง อยู่ไกลเพียงแค่นี้ก็ติดต่อได้ด้วยโปรแกรม TELNET การแสดงผลจะถูกส่งกลับมาปรากฏบนเทอร์มินัลของเรา ทำให้เราสามารถใช้งานเครื่องนั้นได้โดยไม่ต้องไปอยู่ที่ตรงนั้น

5. HYTELNET มาจากคำว่า HYPER TELNET แต่พัฒนาให้ใช้งานง่ายขึ้นและมีความสะดวกสบายขึ้น และใช้งานง่ายโดยเลื่อนลูกศรไปยังตำแหน่งเมนูที่ต้องการ

6. GOPHER เป็นโปรแกรมประยุกต์สำหรับใช้เปิดค้นหาข้อมูล และเข้าใช้บริการด้วยระบบเมนูที่มีให้เลือกค้นไปที่ละหัวข้อ ทำให้ผู้ใช้งานสามารถมองเห็นข้อมูลหลายประเภท โดยสามารถเรียกดูข้อมูลกลับมาที่เครื่องของเราได้ นอกจากนี้ การเชื่อมต่อไม่ได้เป็นออนไลน์ตลอดเวลา แต่จะทำหน้าที่เหมือนบรรณารักษ์ในห้องสมุด คอยจัดทำบัตรรายการ ช่วยให้ผู้ใช้หาหนังสือที่ต้องการได้เร็วขึ้น

7. WORLD WIDE WEB หรือ WWW เป็นการให้บริการข่าวสารข้อมูลแนวใหม่ในระบบอินเทอร์เน็ต ที่ได้รับความนิยมมาก เนื่องจากใช้งานง่าย คอยบริการข้อมูลทั้งที่เป็น

ข้อความ เสียง ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว หรือเป็นการส่งข้อมูลแบบ Hyper Text Transfer Protocol (HTTP) นอกจากนี้ได้รวมบริการข้อมูลลักษณะอื่นไว้ในตัวอีก เช่น การโอนถ่ายแฟ้มข้อมูล เป็นต้น

McLuhan ได้กล่าวว่า ในอดีตเวลาจะสื่อสารกับผู้ที่อยู่ห่างไกลมนุษย์จะใช้วิธีการเขียนจดหมายในรูปแบบของตัวอักษร ต่อมาเมื่อมีโทรศัพท์ มนุษย์ได้ใช้วิธีการสื่อสารกับผู้ที่อยู่ห่างไกลด้วยเสียง จนกระทั่งมีอินเทอร์เน็ต มนุษย์สามารถรับรู้เรื่องราวใดก็ได้ โดยไม่จำกัดสถานที่และเวลา เทคโนโลยีการสื่อสารได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการขยายประสบการณ์ของมนุษย์

McQual ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการสื่อสารแบบใหม่ ด้วยการเสนอทฤษฎีเทคโนโลยีการสื่อสาร โดยทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าเทคโนโลยีถือเป็นพื้นฐานของสังคม มีความเหมาะสมแตกต่างกันไปตามโครงสร้างของสังคมหากสังคมใดมีการนำเทคโนโลยีมาใช้สังคมนั้นจะเกิดการเปลี่ยนแปลงตามมาเสมอ

เครือข่ายเวิลด์ ไรด์ เว็บ รวบรวมข้อมูลข่าวสาร ที่มีอยู่อย่างมหาศาลในอินเทอร์เน็ตให้เป็นกลุ่มและสามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ โดยอาศัยเทคโนโลยีที่เรียกว่าไฮเปอร์เท็กซ์ (hypertext) และไฮเปอร์มีเดียที่ทำการเชื่อมโยงข้อความหรือรูปภาพเข้ากับเอกสารอื่นๆ อย่างเป็นอิสระต่อกัน ภาพหรือข้อความที่แสดงบนหน้าจอจะแสดงได้ที่ละหน้า ซึ่งเรียกว่า เว็บเพจ (web page) หรืออาจมีการเชื่อมโยงด้วยการลิงค์เพื่อค้นหาข้อมูลจากอีกเพจหนึ่งที่อยู่ห่างออกไปไกลๆ ก็ได้ โดยหลายหน้าจอรวมกันทั้งหมดเรียกว่า เว็บไซต์ (web site) โดยที่เว็บไซต์แต่ละที่จะต้องเชื่อมต่ออยู่กับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่จะจัดเตรียมข้อมูลในรูปแบบไฮเปอร์เท็กซ์เอาไว้ ซึ่งในปัจจุบันนิยมใช้ภาษามาตรฐานที่เรียกว่า HTML ที่จะประกอบไปด้วยไฟล์ข้อความที่บรรจุคำสั่งในการทำงานไว้ภายใน เว็บเซิร์ฟเวอร์ (web server) หรือบริการออนไลน์และอุปกรณ์สื่อสาร หรือที่เราเรียกว่า โมเด็ม เพื่อติดต่อไปยังศูนย์บริการข้อมูลหรือเซิร์ฟเวอร์ จากนั้นชี้แล้วคลิกเลือกข้อมูลที่ผู้ใช้ต้องการค้นหา โดยโปรแกรม เว็บเบราว์เซอร์ (web browser) จะเป็นตัวถอดรหัสข้อมูลรูปภาพ เสียง ซึ่งเป็นข้อมูลที่ผู้ใช้ต้องการ และจะถูกดาวน์โหลดมายังคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้งาน จึงทำให้อินเทอร์เน็ตได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วและมีผู้เข้ามาใช้บริการอย่างมากมาย¹¹

¹¹จรรยาพร แสงไชย, มหัศจรรย์แห่งการโฆษณา Advertising on the Internet (กรุงเทพฯ: สามัคคีสารดอกหญ้า, 2541), หน้า 133-135.

E.Rogers¹³ ได้ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของการสื่อสารแบบการสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารมวลชนและการสื่อสารในรูปแบบใหม่ ไว้ได้อย่างน่าสนใจ กล่าวคือ ในการสื่อสารระหว่างบุคคลการไหลของข่าวสารจะมีลักษณะเป็นการส่งข่าวสารจากผู้ส่งเพียงคนเดียว และมีผู้รับสารประมาณ 2-3 คน โดยผู้ส่งสารมีความรู้ต่อผู้รับสารในฐานะปัจเจกชนคนหนึ่ง ผู้รับสารจะได้รับข่าวสารในระดับสูงมากเพราะเป็นการสื่อสารแบบเผชิญหน้ากับผู้รับสารเฉพาะบุคคล ทำให้ปฏิกริยาตอบกลับของผู้รับสารสามารถโต้ตอบกลับได้ในทันที ส่วนในเรื่องการควบคุมการไหลของการสื่อสาร ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถควบคุมการสื่อสารได้อย่างเท่าเทียมกัน ในขณะที่การสื่อสารแบบใหม่จะมีรูปแบบการไหลของข่าวสารจากผู้ส่งคนเดียวถึงผู้รับหลายคน ผู้ส่งสารและผู้รับสารจะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ส่วนในเรื่องการควบคุมการไหลของการสื่อสาร ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถควบคุมการสื่อสารได้อย่างเท่าเทียมกัน แสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างของการสื่อสารระหว่างแบบเดิมและแบบใหม่ ได้แก่ ลักษณะการปฏิสัมพันธ์ของสื่อเปลี่ยนแปลงไป ลักษณะเฉพาะในการรับข่าวสารของผู้รับสาร ลักษณะเฉพาะในการแบ่งส่วนได้ สามารถอธิบายตามลำดับได้ดังนี้

ลักษณะการปฏิสัมพันธ์ของสื่อเปลี่ยนแปลงไป (Interactivity) ในอดีตนั้นการปฏิสัมพันธ์จะจำกัดอยู่เฉพาะในการสื่อสารระหว่างบุคคลแบบเผชิญหน้าเท่านั้น (Face-to-Face Communication) แต่เมื่อมีเทคโนโลยีใหม่อย่างอินเทอร์เน็ตก็ทำให้การสื่อสารมีปฏิสัมพันธ์ได้ในทันที

ลักษณะเฉพาะในการรับข่าวสารของผู้รับสาร (Individual) รูปแบบการสื่อสารมวลชนแบบดั้งเดิมได้สร้างผู้รับสารมวลชนขึ้น กล่าวคือ ผู้รับสารทุกคนจะทำการเปิดรับสื่อเหมือนกันในช่วงเวลาเดียวกัน แต่เมื่อมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นผลทำให้ผู้รับสารสามารถเปิดรับสารในเวลาใดก็ได้ รวมถึงเลือกรับสารได้ตามความสนใจของตน

¹³ ชาญวิทย์ เจริญกิจชัยชนะ, “บทบาทของโฮมเพจ Intercast.Ixinfo ในช่องทางใหม่ของการสื่อสารมวลชน,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541), หน้า 14-16.

ลักษณะเฉพาะในการแบ่งส่วนได้ (Asynchronous nature of new communication) สามารถแยกสื่อเป็นส่วนๆ ได้ทำให้สามารถเพิ่มเติมข้อมูลได้ตามต้องการ และสามารถเก็บข้อมูลได้มาก

จากแนวคิดของโรเจอร์นั้น ถือได้ว่าเว็บไซต์ถือเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบใหม่เพราะมีการผสมผสานระหว่างระบบโทรคมนาคมเข้ากับระบบสารสนเทศ อาทิ การแพร่กระจายโดยผ่านสายเคเบิลหรือดาวเทียม การควบคุมโดยระบบคอมพิวเตอร์ การย่อขนาดให้เล็กลง การแสดงผลที่ใช้ทั้งรูป ตัวหนังสือและกราฟิก

ภาพรวมของพัฒนาการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

นับตั้งแต่สื่ออินเทอร์เน็ตได้ปรากฏขึ้นในสังคมไทย เมื่อปี พ.ศ. 2535 กระแสความนิยมอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยได้มีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 เป็นต้นมา สื่ออินเทอร์เน็ตก็ได้ขยายตัวออกไปในวงกว้างอย่างแพร่หลายอันเนื่องมาจากความสะดวกในการใช้อินเทอร์เน็ต ราคาของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการใช้อินเทอร์เน็ตมีราคาลดลงอย่างมาก ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากดัชนีสำคัญที่ใช้วัดการเติบโตและความแพร่หลายของอินเทอร์เน็ต¹⁴ ได้ดังนี้

1. ความกว้างช่องสัญญาณระหว่างประเทศ (International Bandwidth)

ความกว้างช่องสัญญาณระหว่างประเทศ คือ ความกว้างของสายรับส่งข้อมูลที่จะรับส่งข้อมูลขาเข้าและขาออกจากเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องในประเทศไทย หากพิจารณาในระยะเวลา 1 ปี ระหว่าง เดือนมกราคม 2543 – มกราคม 2544 ความกว้างช่องสัญญาณระหว่างประเทศของไทยสำหรับสัญญาณขาเข้า ขยายขึ้นถึงร้อยละ 167.5 คือจากเดิมมีความกว้าง 118.25 Mbps ขยายใหม่เป็น 316.375 Mbps ในขณะที่สัญญาณขาออก ขยายขึ้นจากเดิมร้อยละ 225.2 คือจาก 66.25 Mbps เป็น 215.437 Mbps

¹⁴ คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ,สำนักงานเลขานุการ, อ้างแล้ว, หน้า 7-12.

2. จำนวนการจดทะเบียนชื่อโดเมนสัญชาติไทย

ชื่อโดเมน คือ ชื่อของเว็บไซต์ที่จะใช้อ้างอิงเมื่อต้องการเข้าเว็บไซต์นั้น เปรียบเสมือนบ้านเลขที่ของเว็บไซต์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งหากพิจารณาการจดทะเบียนชื่อโดเมนสัญชาติไทย จะเห็นอัตราการจดทะเบียนเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการก่อตัวขึ้นของเว็บไซต์ใหม่ ๆ และในปีที่ผ่านมา ระหว่าง เดือนธันวาคม 2542 - ธันวาคม 2543 การจดทะเบียนชื่อโดเมนสัญชาติไทย เพิ่มขึ้นจากจำนวน 3,834 ชื่อ เป็น 6,515 ชื่อ ซึ่งแสดงให้เห็นอัตราการขยายตัวถึงร้อยละ 70

ตารางที่ 4.1 จำนวนการจดทะเบียนชื่อโดเมนสัญชาติไทย

เดือน	6/40	1/41	6/41	12/41	6/42	12/42	6/43	12/43
co.th	372	767	1,170	1,730	2,165	2,927	3,727	4,747
ac.th	72	156	190	230	265	313	337	420
Or.th	56	89	118	160	182	217	261	309
go.th	43	70	79	88	101	108	124	209
net.th	15	17	17	18	20	21	24	23
mi.th	0	2	2	4	4	6	6	7
in.th	-	-	-	-	52	242	527	800
รวม	558	1,101	1,576	2,230	2,789	3,834	5,006	6,515

ที่มา : รายงานผลการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2543 ของ ศูนย์เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (NECTEC)

3. หน่วยงานผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider)

ในช่วงปีที่ผ่านมา คือ เดือนธันวาคม 2542 - ธันวาคม 2543 จำนวนผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเชิงพาณิชย์เพิ่มขึ้นจาก 15 ราย เป็น 18 ราย นอกจากนี้ยังมีผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่ไม่ใช่เชิงพาณิชย์ อีก 4 ราย

อย่างไรก็ตามแม้ว่าดัชนีต่าง ๆ จะชี้ให้เห็นความแพร่หลายของอินเทอร์เน็ต ที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่รวดเร็ว แต่เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของกลุ่มผู้ใช้ จะพบว่าความนิยมในการใช้อินเทอร์เน็ตยังคงจำกัดอยู่เพียงประชาชนบางกลุ่ม คือผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ถึงเกือบร้อยละ 70 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความไม่เสมอภาค ความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงสารสนเทศหรือข้อมูลข่าวสาร (digital divide) ในหมู่คนไทย

การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการเมืองไทย

นอกจากจะมีการขยายตัวของการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในธุรกรรมด้านต่าง ๆ แล้ว ทางด้านการเมืองก็ได้มีการนำเอาสื่ออินเทอร์เน็ตมาใช้ประโยชน์ด้วยเช่นกัน ในการรณรงค์หาเสียงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อ 23 กรกฎาคม 2543 ได้มีปรากฏการณ์ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหลายคนซึ่งนอกจากจะใช้สื่อมวลชน เช่น ป้ายหาเสียง ใบปลิว แผ่นพับ วิทยุ โทรทัศน์ ยังได้ใช้ “สื่ออินเทอร์เน็ต” ซึ่งเป็นสื่อในการรณรงค์หาเสียงควบคู่กันไปด้วย ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเลือกตั้งครั้งแรกที่ได้มีการนำเอาสื่ออินเทอร์เน็ตมาใช้ในการรณรงค์หาเสียง และในปัจจุบัน พรรคการเมืองต่าง ๆ ได้มีการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการรณรงค์ทางการเมืองกันอย่างกว้างขวางเพื่อแสดงข้อมูลข่าวสารของพรรค สมัครสมาชิกพรรค เป็นแหล่งความรู้ทางการเมือง และให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นต่อพรรค โดยเฉพาะในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544 ได้มีพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง นำเอาสื่ออินเทอร์เน็ตมาใช้ในการรณรงค์หาเสียงอย่างกว้างขวาง จากการสำรวจเว็บไซต์คณะกรรมการการเลือกตั้ง (www.ect.go.th) และเว็บไซต์ www.sanook.com สามารถพบได้ดังนี้

พรรคไทยรักไทย (www.thairakthai.or.th) เป็นพรรคการเมืองที่ได้มีการใช้สื่อในการรณรงค์หาเสียงที่ทันสมัยอย่างกว้างขวางมากที่สุดพรรคหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรณรงค์หาเสียงด้วย “การสื่อสารการตลาดทางการเมือง” โดยพยายามนำเสนอพรรคของตนเองให้เปรียบเสมือน ยี่ห้อสินค้า และผู้สมัครของพรรคเปรียบเสมือน ตัวสินค้า ซึ่งสื่อที่จะสร้างภาพลักษณ์ทางการเมืองให้กับพรรค ว่าเป็นพรรครุ่นใหม่ที่มีความทันสมัย มีวิสัยทัศน์ ได้ดีที่สุดก็คือ สื่ออินเทอร์เน็ตนั่นเอง เว็บไซต์ของพรรคจะมีจุดเด่นอยู่ที่หัวข้อระฆังห่วงใยจากนายกข ซึ่งจะเป็นการส่งความห่วงใยในประเด็นสำคัญของประเทศปัจจุบันจากนายกขสู่ประชาชน

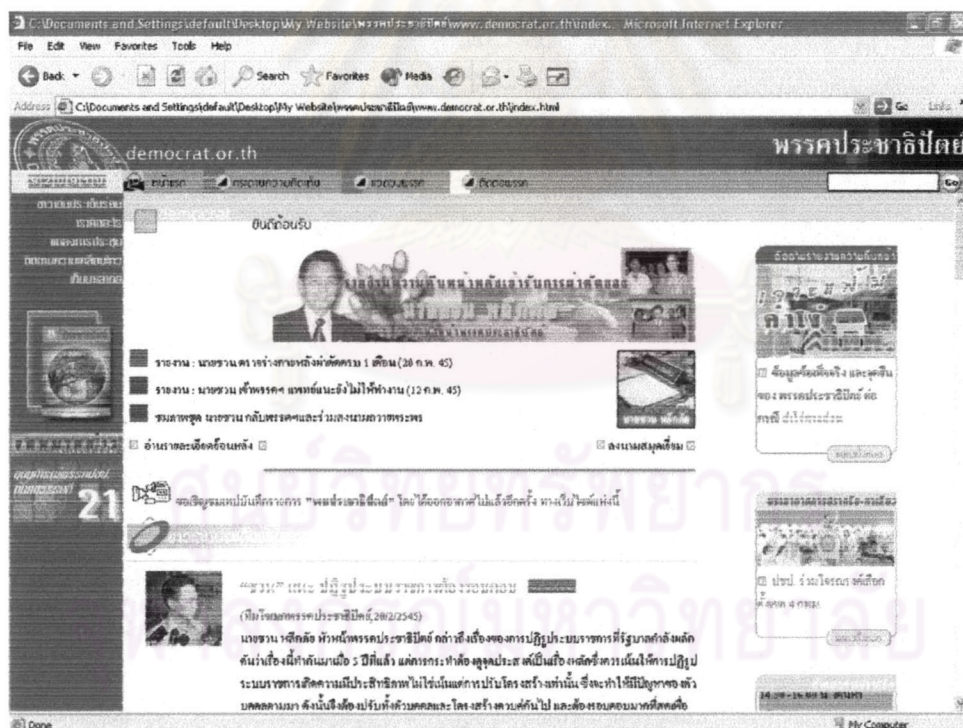
ปัญหาข้อกฎหมายสำคัญในคดีหุ้น การส่งความคิดเห็นผ่านอีเมลไปยังหัวหน้าพรรค การสมัครสมาชิกพรรคผ่านทางอินเทอร์เน็ต ตลอดจนการมีหน้าส่วนตัวให้กับผู้บริหารและ ส.ส.ของพรรค แต่ละคน ในส่วนของผู้สมัครของพรรคไทยรักไทย โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นแกนนำหรือเป็นภาพลักษณ์ของพรรคก็ได้มีเว็บไซต์ส่วนตัว กล่าวคือ ทักษิณ ชินวัตร (www.thaksin.net) สูดาร์ตัน เกยุราพันธ์ (www.sudarat.com) จาตุรนต์ ฉายแสง (www.chaturon.net) สุธรรม แสงประทุม (www.sutham.com) อติสร เพียงเกษ (www.adisom.com) ภูวนิดา คุณพลิน (www.poowanida.com) ศันสนีย์ นาคพงศ์ (www.sansanee.net) พฤทธิชัย ดำรงรัตน์ (www.pрутtichai.com)

รูปที่ 4.1 เว็บไซต์พรรคไทยรักไทย

พรรคประชาธิปไตย (www.democrat.or.th) เป็นพรรคการเมืองที่มีการก่อตั้งมายาวนานมีความเก่าแก่ที่สุดพรรคหนึ่งของประเทศไทย ในปัจจุบันก็ได้มีการสร้างบุคลากรรุ่นใหม่ของพรรค ประกอบกับการพัฒนากลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงของพรรคไทยรักไทย ก็ได้ส่งผลให้พรรคประชาธิปไตยต้องนำเอา สื่ออินเทอร์เน็ตมาใช้ในการรณรงค์หาเสียงด้วยเช่นกัน แม้ว่าการนำเอาสื่ออินเทอร์เน็ตมาใช้ของพรรคประชาธิปไตยนั้น จะมีได้มุ่งหวังเพื่อเป็นกลยุทธ์การตลาดทางการเมือง เพื่อสร้างภาพลักษณ์ทางการเมืองดังเช่นพรรคไทยรักไทย แต่ด้วย

เหตุผลดังกล่าวข้างต้นก็ได้ส่งผลให้พรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นพรรคเก่าแก่ที่ประกอบด้วยบุคลากรรุ่นใหม่ ต้องนำเอาสื่อสมัยใหม่นี้มาใช้ในการรณรงค์หาเสียงด้วยเช่นกัน เว็บไซต์ของพรรคมีจุดเด่นที่หัวข้อการตรวจสอบติดตามการทำงานตามนโยบายของรัฐบาล จดหมายข่าวประชาธิปัตย์ ข่าวเด่นประเด็นร้อน เก็บมาเล่าต่อ เราคิดอะไร ซึ่งเป็นการนำเอาข่าวสารเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาลมาวิพากษ์วิจารณ์ การส่งจดหมายถึงพรรค และการมีกระดานข่าวให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น อุดมการณ์พรรคประชาธิปัตย์ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเขียนโดย เอนก เหล่าธรรมทัศน์ ส.ส.บัญชีรายชื่อ ประธานคณะทำงานด้านนโยบายและวิชาการของพรรค นอกจากนี้ยังเน้นหัวหน้าพรรคเป็นจุดขายสำคัญภายในเว็บไซต์ด้วย ในส่วนของผู้สมัครของพรรคประชาธิปัตย์ โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นแกนนำหรือเป็นภาพลักษณ์ของพรรคก็ได้มีเว็บไซต์ส่วนตัว กล่าวคือ ชวน หลีกภัย (www.chuan.th.org) อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (www.abhisit.org) สุขุมพันธุ์ บริพัตร (www.sukhumbhand.com)

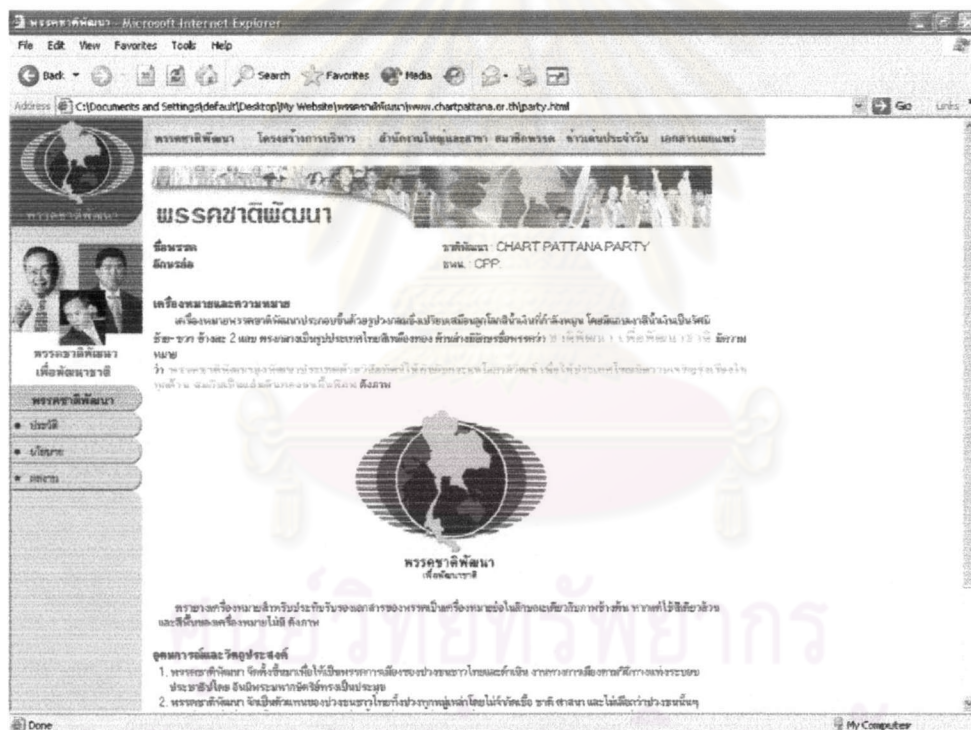
รูปที่ 4.2 เว็บไซต์พรรคประชาธิปัตย์

พรรคชาติไทย (www.charthai.or.th) เป็นพรรคการเมืองซึ่งในอดีตที่ผ่านมาเป็นพรรคที่มีภาพลักษณ์ทางการเมืองในลักษณะของพรรครุ่นเก่าที่ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของพรรค การดำเนินการต่างๆของพรรคก็จะมีผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจเพียงเฉพาะกลุ่มผู้บริหารพรรค หรือเป็นพรรคที่มีลักษณะของความเป็นเครือญาติมากกว่าพรรคของมวลชน ด้วยเหตุผลเช่นนี้พรรคชาติไทยซึ่งเป็นพรรคเก่าแก่ที่ประกอบด้วยความเป็นเครือญาติ ต้องนำเอาสื่อสมัยใหม่มาใช้ในการรณรงค์หาเสียงด้วยเช่นกัน ประกอบกับมีบุตรชายหัวหน้าพรรค คือ วราวุฒิ ศิลปอาชา ที่มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จุดเด่นที่โดดเด่นอย่างยิ่ง คือ “หอสมุดตำหนักพระองค์เจ้าอภินันตรีปชา” หรือหอสมุดการเมืองของพรรคชาติไทย ศูนย์ติดตามข่าวโทรทัศน์ ฝากถาม ส.ส. และร่วมเห็นแสดงความคิดเห็น มีผู้สมัครของพรรคซึ่งมีเว็บไซต์ของตนเอง คือ บรรหาร ศิลปอาชา (www.thaivip.net/banham)

รูปที่ 4.3 เว็บไซต์พรรคชาติไทย

พรรคชาติพัฒนา (www.chartpattana.or.th) เป็นพรรคการเมืองอีกพรรคหนึ่งที่มีลักษณะของความเป็นเครือญาติมากกว่าพรรคของมวลชน ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาเป็นพรรคที่มีภาพลักษณ์ทางการเมืองในลักษณะของพรรครุ่นเก่าที่ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของพรรค การดำเนินการต่างๆของพรรคก็จะมีผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจเพียงเฉพาะกลุ่มผู้บริหารพรรค เมื่อมีหัวหน้าพรรคที่เป็นคนรุ่นใหม่จึงได้มีการนำเอาสื่อสมัยใหม่นี้มาใช้ในการรณรงค์หาเสียงด้วยเช่นกัน จุดเด่นของเว็บไซต์ได้เน้นที่ผลงานของหัวหน้าพรรคคนแรก คือ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เพื่อส่งผ่านภาพลักษณ์และเป็นจุดประสานระหว่างหัวหน้าพรรคและเลขาธิการพรรคคนปัจจุบัน คือ นายกร ทัพพะรังสี และนายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ มีผู้สมัครของพรรคซึ่งมีเว็บไซต์ของตนเอง คือ กร ทัพพะรังสี (www.korn.in.th)

รูปที่ 4.4 เว็บไซต์พรรคชาติพัฒนา

พรรคความหวังใหม่ (www.nap.or.th) เป็นพรรคการเมืองที่ไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญในการนำเอาสื่ออินเทอร์เน็ตมาใช้ในการรณรงค์หาเสียงมากนัก เนื่องจากฐานคะแนนเสียงหรือกลุ่มเป้าหมายของพรรคส่วนใหญ่อยู่ในต่างจังหวัด ประกอบกับภาพลักษณ์ของพรรคเป็นตัวแทนของคนรุ่นเก่าในต่างจังหวัดมากกว่าเป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่ในเมือง เว็บไซต์ของ

พรรคความหวังใหม่จึงเป็นเว็บไซต์ที่เปิดใช้งานในช่วงที่มีการเลือกตั้งเท่านั้น หลังจากนั้นก็จะไม่ค่อยมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตามก็ยังมีผู้สมัครของพรรคซึ่งมีเว็บไซต์ของตนเอง คือ วันเฉลิม อยู่บำรุง (www.wanchalerm.org) อัครเวช โชตินฤมล (www.dr-arm.com) กลุ่มวะฮ์ดะฮ์ ภาคใต้ตอนล่าง (www.wahdah.com)

นอกจากพรรคการเมืองใหญ่แล้ว ยังมีพรรคการเมืองขนาดเล็กที่มีเว็บไซต์ แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญ บางพรรคก็มีเพียงหน้าเดียว บางพรรคก็ใช้พื้นที่ร่วมกับเว็บไซต์อื่น ๆ ได้แก่

พรรคก้าวหน้า (www.dola.go.th/party/psp1.htm)

พรรคกิจสังคม (www.sap.or.th)

พรรคชาตินิยม (www.dola.go.th/party/ntp.htm)

พรรคไทยมหารัฐ (www.thaimaharath.org)

พรรคประชากรไทย (www.thaicitizen.or.th)

พรรคพลังธรรม (www.palangdharma.org)

พรรครวมสยาม (www.dola.go.th/party/rs.htm)

พรรคราษฎร (www.rassadon.or.th)

พรรคแรงงานไทย (www.dola.go.th/party/tlp.htm)

นอกจากนี้ยังมีองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการเมือง และการเลือกตั้งอีกมากมายที่ได้นำเอาอินเทอร์เน็ตมาใช้ในทางการเมือง ดังนี้

คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) (www.ect.go.th) เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อทำหน้าที่ควบคุมดูแลการเลือกตั้ง พรรคการเมือง และบริหารการเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตลอดจนมีหน้าที่ในการให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งแก่ประชาชน คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้นำเอาสื่ออินเทอร์เน็ตมาช่วยสนับสนุนการปฏิบัติการกิจตามหน้าที่เหล่านี้ ภายในเว็บไซต์ของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีจุดเด่น คือ ส่วนที่ให้ความรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การแจ้งเหตุทุจริตการเลือกตั้ง รายชื่อพรรคการเมือง รวมทั้งสายตรงรองโฆษก กกต. เพื่อมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นกับ กกต.

รูปที่ 4.5 เว็บไซต์คณะกรรมการการเลือกตั้ง

เครือข่ายประชาชนเพื่อการเลือกตั้ง (P-Net) (www.p-net.in.th)

คณะกรรมการณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (www.thaidemocracy.org)

องค์กรเหล่านี้ได้ใช้อินเตอร์เน็ตเพื่อเป็นช่องทางในการให้ความรู้ทางการเมือง และเป็นช่องทางในการรับแจ้งการทุจริตการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง ซึ่งเท่ากับว่าเป็นการนำเอาอินเตอร์เน็ตมาช่วยพัฒนาทางการเมืองได้เป็นอย่างดี

จากการสำรวจจากเว็บไซต์ www.sanook.com พบว่า องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร หรือ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs : Non Governmental Organizations) ตลอดจนเครือข่ายต่างๆ ก็ เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่ได้ให้ความสนใจในการนำสื่ออินเตอร์เน็ต มาใช้ประโยชน์ในทางการเมือง ดังต่อไปนี้

กลุ่มพลังเจียมมหาชน (www.50000up.org)

กลุ่มประชาธิปไตยเพื่อประชาชน (www.pxp.in.th)

การเมืองภาคประชาชน (www.net-note.net)

สถาบันพัฒนาการเมืองภาคประชาชน (www.2516.org)

ศูนย์ข้อมูลนิเวศวิทยาการเมือง (พรรคกรีน) (www.greenmovement.net)

Think Centre Asia (www.thinkcentreasia.org)

และในปัจจุบันก็ยังมีเว็บไซต์ที่เป็นเว็บไซต์ทางการเมือง เช่น ให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ทางการเมือง วิเคราะห์การเมือง กระดานข่าวเพื่อการสนทนาทางการเมือง ดังนี้

MeechaiThailand (www.meechaithailand.com)

PoliticsThailand.Com (www.politicsthailand.com)

Thai Information (www.thaiinformation.com)

Thaivoice.Com (www.thaivoice.com)

ชาวเน็ตการเมือง (www.stonekid.i-p.com)

ทิศทางไทย (www.ttmp.trf.or.th)

ประชาชน (www.prachachon.net)

ไม้โกง (www.maikong.com)

นอกจากนี้ยังมีองค์กรอื่น ๆ เช่น รัฐสภา หน่วยงานราชการ องค์กรอิสระ ก็ได้นำมาใช้เพื่อเป็นประโยชน์ทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนรับฟังความคิดเห็น และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เช่น ศาลรัฐธรรมนูญ (www.concourt.or.th) รัฐบาลไทย (www.thaigov.go.th) กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (www.dola.go.th) รัฐสภา (www.paliament.or.th) ตลอดจน “สื่อมวลชน” ในปัจจุบันก็ได้ให้ความสำคัญกับสื่ออินเทอร์เน็ตในฐานะที่เป็นสื่อใหม่ซึ่งจะช่วยสร้างช่องทางการสื่อสารที่เพิ่มมากขึ้นให้กับตนเอง อีกทั้งค่าใช้จ่ายในการจัดสร้างสื่ออินเทอร์เน็ตก็มีราคาถูกเมื่อเทียบกับสื่อชนิดอื่น แนวความคิดทางด้านสื่อมวลชนสมัยใหม่จึงเกิดการขยายตัวอย่างรวดเร็ว เช่น หนังสือพิมพ์ออนไลน์ (Online Newspaper) ส่งผลให้สื่อมวลชนในประเทศไทยส่วนใหญ่จะมีเว็บไซต์เป็นของตนเอง เช่น กลุ่มเนชั่น (www.nationchannel.com) หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (www.thairath.co.th) สถานีโทรทัศน์ไอทีวี (www.itv.co.th) เป็นต้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า อินเทอร์เน็ต เป็นนวัตกรรมใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย อันเป็นผลมาจากกระแสของความเป็นโลกาภิวัตน์ที่ครอบคลุมทั่วทั้งโลก อย่างไรก็ตามการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในทางการเมืองของไทยก็อาจจะมีความกระทบกับคนเพียงบางกลุ่มเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มวัยรุ่นซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ค่อยให้ความสนใจข่าวสารการเมืองมากนัก การนำเอาสื่ออินเทอร์เน็ตมาใช้ของพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง จึงอาจจะไม่ได้มีประสิทธิภาพมากมายนักเมื่อเทียบกับสื่อชนิดอื่นที่มีมาแต่เดิม การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของพรรคการเมืองหรือผู้สมัครในปัจจุบันจึงมุ่งหวังเพื่อใช้ในการให้ข้อมูลข่าวสารกับคนเพียงบางกลุ่มและเกิดการสร้างภาพลักษณ์ทางการเมืองเป็นผลประโยชน์โดยทางอ้อมมากกว่าที่จะสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามหากมีการนำเอาอินเทอร์เน็ตมาใช้ในทางการเมืองอย่างถูกต้องตามแนวทางแล้วก็จะช่วยสร้างการพัฒนาทางการเมืองทางด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างกว้างขวางตามการขยายตัวของสื่ออินเทอร์เน็ตที่นับวันจะทวีมากขึ้น แต่ผลกระทบทางด้านการหลงใหลของข้อมูลข่าวสารที่จะเกิดขึ้นอย่างง่ายดาย จากการนำเอาสื่ออินเทอร์เน็ตมาใช้ก็เป็นปัจจัยประการหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพิจารณา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ประชาชนอาจถูกรวบงำจากข้อมูลข่าวสารมากเกินไปจนกระทั่งถูกสื่อคิดแทนหรือเป็นในลักษณะของการถูกรวบงำทางความคิด ในการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการวิจัยเกี่ยวกับการนำเอาอินเทอร์เน็ตมาใช้ตลอดจนอิทธิพลของอินเทอร์เน็ตที่มีต่อการเมืองไทย ปัจจัยดังกล่าวทั้งหมดในข้างต้นจึงจะได้มีการนำเอามาวิเคราะห์พิจารณาในบทต่อไป

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย